

Sygn. akt III UK 467/18

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania A.K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W.

o ustalenie właściwego ustawodawstwa,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 29 października 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 5 kwietnia 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2018 r. oddalił apelację A.K. od wyroku Sądu Okręgowego w Ś. z dnia 24 października 2017 r. oddalającego wniesione przez niego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 18 maja 2017 r. ustalającej, że w okresie od 1 grudnia 2013 r. w stosunku do wnioskodawcy w zakresie zabezpieczenia społecznego ma zastosowanie ustawodawstwo polskie.

W skardze kasacyjnej ubezpieczony zarzucił naruszenie:

- art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 (Dz.Urz. UE L 2004.166, dalej rozporządzenie Nr 883/2004) w związku z art. 16 ust. 2 i 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 (Dz.Urz. UE L 2009.284.1., dalej rozporządzenie Nr 987/2009) przez ich niezastosowanie, co skutkowało uznaniem, że ubezpieczony od dnia 1 grudnia

2013 r. podlega ustawodawstwu polskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych, mimo wykonywania pracy najemnej na terenie Słowacji oraz prowadzenia działalności na własny rachunek na terenie Polski;

- art. 3 ust. 2 rozporządzenia Nr 987/2009 w związku z art. 6 k.c. przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że wnioskodawca zobowiązany był do przedstawienia także dokumentów i dowodów na potwierdzenie, że świadczona przez niego praca była faktycznie wykonywana oraz, że nie miała charakteru marginalnego;

- art. 14 ust. 5 lit. b rozporządzenia Nr 987/2009 i art. 13 ust. 3 rozporządzenia Nr 883/2004 przez jego bezpodstawne zastosowanie i uznanie, że praca na rzecz M. s.r.o. stanowi pracę marginalną, mimo braku podstaw Sądu do oceny charakteru pracy wykonywanej za granicą;

- art. 233 § 1 k.p.c. przez zaniechanie dokonania wszechstronnej analizy materiału dowodowego;

- art. 378 § 1 k.p.c. w związku z art. 379 pkt 5 k.p.c. i art. 477¹¹ § 2 k.p.c. polegający na nieuwzględnieniu przez Sąd drugiej instancji nieważności postępowania wywołanej pozbawieniem możliwości obrony przez pracodawcę słowackiego swoich praw jako zainteresowanego w sprawie.

W ocenie skarżącego, przyjęcie skargi do rozpoznania uzasadnia naruszenie przez Sąd drugiej instancji norm procesowych skutkujących nieważnością postępowania przez pozbawienie zainteresowanego możliwości obrony swoich praw oraz oczywista zasadność skargi z uwagi w szczególności na nieprzeprowadzenie postępowania wyjaśniającego zgodnie z normami kolizyjnymi. Wskazując na powyższe, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego wraz z decyzją organu rentowego, a tym samym przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,

istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a ponadto, gdy zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przytoczone przesłanki ustawowe stanowią obligatoryjny element oceny na etapie tzw. przedsądu kasacyjnego. W przedmiotowej sprawie nie wystąpiła żadna z przesłanek wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Wymaganiu temu w żadnym razie nie czyniło zadość sformułowanie w uzasadnieniu skargi kasacyjnej jedynie polemicznego twierdzenia, że zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo, lub że wystąpiła nieważność procedowania wskutek pozbawienia możliwości obrony praw pracodawcy ubezpieczonej, który nie został wezwany do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego.

W kwestii nieważności w utrwalonym już orzecznictwie Sąd Najwyższy uznał, że pracodawca zatrudniający ubezpieczonego za granicą nie jest zainteresowanym w sprawie z odwołania ubezpieczonego przeciwko organowi rentowemu o ustalenie właściwego ustawodawstwa, ponieważ wynik takiej sprawy nie dotyka bezpośrednio praw i obowiązków zagranicznego pracodawcy (por. wyroki: z dnia 14 lipca 2016 r., II UK 297/15, LEX nr 2120892; z dnia 25 listopada 2016 r., I UK 370/15, niepublikowany oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 27 września 2016 r., I UZ 14/16; z dnia 6 września 2016 r., I UZ 13/16 oraz z dnia 21 listopada 2016 r., II UK 735/15 i II UK 734/15, niepublikowane).

Natomiast powołanie się na przesłankę oczywistego naruszenia prawa wymagało wykazania kwalifikowanej postaci takiego zarzutu, polegającej na jej oczywistości widocznej *prima facie* od razu przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej i bez potrzeby uzupełniania materiału dowodowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Pojęcie „oczywistego” naruszenia prawa należy do sfery obiektywnej i wymaga wykazania, że podniesione zarzuty naruszenia podstaw zaskarżenia były ewidentnie zasadne bez potrzeby dokonywania szczegółowej lub ponownej weryfikacji kontestowanego stanu faktycznego. Ponadto, Sąd Najwyższy także należałoby wyjaśnić przebieg procedury ustalania ustawodawstwa właściwego według powołanych w skardze przepisów prawa unijnego (por. wyroki z dnia 23 listopada 2012 r., II UK 103/12, OSNP 2013 nr 19-20, poz. 238; z dnia 6 czerwca

2013 r., II UK 333/12, OSNP 2014 nr 3, poz. 47; z dnia 11 września 2014 r., II UK 587/13, OSNP 2016 nr 1, poz. 13; z dnia 21 stycznia 2016 r., III UK 61/15, LEX nr 1977828). Według tych judykatów, niepotwierdzenie ubezpieczenia przez instytucję ubezpieczeń społecznych innego państwa, w którym świadczona jest sporna praca marginalna, wiąże polskie organy ubezpieczeń społecznych. Oznacza to, że organy rentowe i polskie sądy nie mogą kontestować decyzji słowackiej instytucji ubezpieczeniowej, która odmówiła uznania pracy ewidentnie marginalnej świadczonej na terenie Słowacji przez obywatela polskiego lub przedsiębiorcę za uzasadniającą podleganie słowackiemu ubezpieczeniu społecznemu (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2017 r., II UK 248/16, LEX nr 2306376 oraz z dnia 10 maja 2017 r., I UK 456/16, LEX nr 2352167).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania oczywiście bezzasadnej skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

as